

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron
w sprawie J.D. i A.D., wobec których umorzono postępowanie o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.,
wniosku pełnomocnika oskarżycieli subsydiarnych o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.R. od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN I.Z. od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu sprawy II KK 362/24,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego A.R. od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN I.Z. od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu sprawy II KK 362/24.

UZASADNIENIE

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycieli subsydiarnych. Do rozpoznania tej sprawy kolejno zostało wyznaczonych kilku sędziów Sądu Najwyższego, którzy jednak na wniosek pełnomocnika zostali wyłączeni od udziału w sprawie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

Nie ma potrzeby szczegółowego przedstawiania tej kwestii, gdyż uczynił to w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 maja 2025 r. [KRI 1018].

W rezultacie, zarządzeniem z dnia 5 marca 2025 r. do rozpoznania tej sprawy została wyznaczona SSN M.B. W dniu 24 marca 2025 r. pełnomocnik złożył wniosek o wyłączenie od rozpoznania wniesionej kasacji SSN M.B. Wniosek ten (zarejestrowny jako KRI 916) w wyniku losowania został przydzielony sędziemu SN I.Z. Pismem z dnia 4 kwietnia 2025 r. pełnomocnik wniósł o wyłączenie tego sędziego od rozpoznania powyższego wniosku. Zarządzeniem z dnia 14 kwietnia 2025 r. do jego rozpoznania został wyznaczony SSN A.B. W dniu 6 maja 2025 r. pełnomocnik wystąpił o wyłączenie sędziego A.B. od rozpoznania wniosku. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 20 maja 2025 r. wyłączył SSN A.B. od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN I.Z. od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN M. B. od udziału w rozpoznaniu sprawy II KK 362/24. W tej sytuacji zarządzeniem z dnia 27 maja 2025 r. sprawa została przydzielona SSN A.R.. W dniu 13 sierpnia 2025 r. pełnomocnik ponownie wystąpił o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.R. od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN I.Z. od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN M.B. od udziału w rozpoznaniu sprawy II KK 362/24. Pełnomocnik powołał się na uzasadnioną wątpliwość co do instytucjonalnej bezstronności sędziego związaną z trybem uzyskania nominacji na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. Orzeczenie wydane przez sąd z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej

przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jest obciążone wadą traktowaną przez ETPC jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Takie samo stanowisko należy przyjąć przy rozpoznaniu przedmiotowego wniosku. Sędzia Sądu Najwyższego A.R. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym w/w ustawą. Na wadliwość tej procedury wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w tym między innymi: w uchwale połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Zatem rozstrzygnięcie przez sędziego A.R. kwestii ewentualnego wyłączenia od udziału w niniejszej sprawie SSN I.Z., który z kolei winien rozstrzygać co do wyłączenia SSN M.B. od orzekania w przedmiocie kasacji, prowadziłoby wprost do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC. W zaistniałej sytuacji SSN A.R. stałby się sędzią „we własnej sprawie”, skoro rozstrzygałby na przesłankach w równym stopniu mogących odnosić się także do niego. W interesie systemu wymiaru sprawiedliwości jest nie tylko troska o rzeczywistą bezstronność sędziego, ale także zapobieganie powstaniu negatywnego odbioru społecznego w tym przedmiocie. Problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co tym bardziej uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego od udziału w przedmiotowej sprawie.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[WB]

[a.ł]

